

Župnija
Ljubljana Sveti Križ

oznanila

“Saj ste vendar živi kamni!” (1 Pt 2,5)

Marec ■ 2021

Jožef je bil pravičen in je ni hotel osramotiti

*J*ožef je paradoks: eden najbolj priljubljenih svetnikov, pa od nekdaj predmet slabih šal na račun Jezusovega deviškega spočetja v Marijinem telesu. Tihi mož iz ozadja, brez krvne vezi s svojim neukrotljivim sinom, pa z nezgrešljivim vplivom nanj.

Pripovedim o Jezusovem otroštvu in njegovi družini bi lahko kdo očital, da so fantastične (vendar, ali je še kaj bolj fantastičnega od vstajenja?), ni pa jim mogoče očitati, da so cenzurirane ali oprane. Marijin neregularen materinski status, potencialno kazniv s kamenjanjem, svoeglavi najstnik (»Kako da ste me iskala? Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?«), pa slutnja družine v krizi (»Kdo je moja mati

in kdo so moji bratje?« In iztegnil je roko proti svojim učencem ter rekel: »Glejte, moja mati in moji bratje!«). To je realizem evangelija. In še realizem: ko je Jožef izvedel, da je njegova zaročenka noseča, »preden sta prišla skupaj«, je sklenil, da jo bo skrivaj odslovil. Matej posebej poudarja, da je tako sklenil, ker je bil pravičen in je ni hotel osramotiti (dobesedno: »javno razkrinkati«). Matej pokaže Jožefa v momentu, ko je izvedel za Marijino nosečnost, ve zgolj, da ni oče, drugega še nič. Matejevi bralci – njegov evangelij je bil namenjen kristjanom iz judovstva – so poznali strog postopek, ki ga je za prešuštvo zahtevala postava: javno razkrinkanje (4 Mz 5, 11–30) in kamenjanje (5 Mz 22,

20). Jožefova prvotna namera, da Marijo odslovi, je bila tako skladna s črkobralsko razlago postave, predvsem pa je bila čisto človeška, prečloveška. Evangelist Jožefove banalne reakcije ne skriva; nič, kar je človeškega, mi ni tuje (Terencij). In ravno v tem hipu, še preden se mu je sploh prikazal angel s pojasnilom, zasije Jožefova plemenitost. Ta je v tem, da je Marijo sklenil odsloviti naskrivaj, čeprav so mu postava, surove navade njegove dobe, morda pa tudi razočaranje in jeza, narekovali drugače. Že s tako skrivno odsloovitvijo bi njej in Jezusu rešil življenje. Ko je zatem posredoval angel, je morda že zaslutil svojo vlogo na Jezusovi in Marijini poti. Od zdaj naprej bo hodil z njima.

Jožefova pravičnost je torej tudi v njegovem sočutju. Da pravičnost ni samo računarski »vsakemu svoje«, je zapopadel že rimski Ciceron: že pri njem je pravičnost nujno povezana z dobroto, plemenitostjo, blagostjo, dobro voljo, čutom dolžnosti in drugimi vrlinami iste vrste (De finibus). S tem se je ponosni pogan Ciceron, čeprav je judovsko vero prezirljivo označil za »barbarsko praznoverje«, približal rešitvi, ki so jo uzrli stari Judjevi Levitiku: »Ne maščuj se in ne bodi zamerljiv do sinov svojega ljudstva,

temveč ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« (3 Mz 19,18). Tu je Jezus našel zapoved ljubezni do bližnjega, ki skupaj z zapovedjo ljubezni do Boga (5 Mz 6,5) tvori znamenito veliko zapoved. V taki tradiciji je Jožef vzgajal Jezusa.

In to kakšni tradiciji. Če bi jo Ciceron poznal, bi vzel svoje nesramne besede nazaj. Pa jaz? Zapoved ljubezni in sočutja poznam, pa se mi tako in drugače vsakič izmuzne, kot se je izmuznila farizejem. Na zunaj vestnost, v srcu trdota. Vseeno se včasih zasveti, tako kot se je posvetilo krutemu vitezu Pilatu, ki se je iz čisto naravnopravnega občutka hotel usmiliti Jezusa. Ali znamenitemu farizeju Gamalielu, ki se je kasneje junaško vzdignil v velikem zboru in vzel v bran Petra in apostole. Pa spet slepota vedno znova, kot so bili slepi veliki duhovniki in starešine, poznavalci postave, ki so taisto postavo »tako peklensko spreobrnili, da je po njej moral umreti Božji Sin« (Guardini). Ko se kot počasen učenec povzpnem na goro da prisluhnem Gospodu, stoji zadaj v množici, skoraj v senci in brez posebne časti, postava Jožefa. Šele ko dobro pogledam, vidim, kako mogočen je.

Miha Movrin

Postna proza

Nedavno je sodelavec uporabil zanimivo besedo, ko sva se pogovarjala o načinu življenja in dela, kot ga omogoča sodobna tehnologija. Zaslužnjeni smo postali s potrebo instantnega komuniciranja, je rekel. Zaslužnjeni. Beseda je čudovito odmevala od zidu pepelnične srede, ki je zamejila postni čas od navadnega. Zazdelo se mi je, kot da je posodil glas starodavnemu ljudstvu iz knjige Ekodus, ki nas vsako leto spremlja na postni poti iz Egipta skozi puščavo, prek Rdečega morja v obljubljeno deželo. Suženjstvo, krst, novo živ-

ljenje – takrat in danes.

Kaj je tisto, kar zaslužnjuje? Brez česa si življenja ne moremo predstavljati? Od česa ne moremo prosto odkorakati v svobodo? Odgovorov je mnogo, verjetno ima vsak svojega. Vsaj eden od sodobnih faraonov je gotovo telefon z neumornim cingljanjem in neusahljivim virom novic, ki prodira v vse pore življenja. Priznam, težko se mu odpovem in vsak dan sproti me prepriča, da ima zame nekaj uporabnega, novega, vznemirljivega. Pojavi se ob jedilni mizi, čeprav ne rabi hrane. Pojavi se v spalnici,

čprav ne rabi spanja. Pojavi se, ko se igram z otrokom, čprav njemu prepovedujem uporabo telefona. Pojavi se sredi pogovora z ženo, čprav sem njej obljubil zvestobo in pozornost. Odtrgati se od barvitega zaslona je, priznam, težko. Prek Mojzesa pa sam Bog kliče faraonu: »Pústi mojega sina, naj gre, da mi bo služil!« Faraon dvigne tempo, Izraelcem poveča tlako. Video o montiranju kuhinjske pipe je tako uporaben in glej, naslednji o izbiri orodja prav tako, tu so še zadnji podatki o številu cepiv ... kakšno pa bo vreme ta vikend? Morda še komu zveni znano.

Post nas vabi, da presekamo, odložimo, zapustimo tisto, kar nam ne pusti, da bi živeli preprosteje, svobodneje, bolj z Bogom. Da bi čas ob zaslonu zamenjali za čas v molitvi, za čas z drugim. Je pot lahka? Niti ne. Izraelci so 40 let vandrali po puščavi, z odličnim

spremstvom in z neverjetnim repertoarjem nadnaravnih pojavov. Vseeno so se prikradli lepi spomini na življenje v egiptovski sužnosti, »ko smo sedeli pri loncih mesa, ko smo jedli kruha do sitega«, ker so mana in prepelice, Božji darovi, postale preveč vsakdanje. Že varno stran od potonjene faraonove vojske jih je napadel Amalek (ki naj bi po hebrejskem izročilu poosebljal dvom). Izdelali so zlato tele, nedomestno božanstvo, ker Mojzesa predolgo ni bilo nazaj z gore in ker je »ziher pač ziher«. Niso si mogli predstavljati, kaj jih čaka na oni strani puščave. Mojzes in ljudstvo nastopijo v drugi knjigi Svetega pisma. Danes smo za 71 svetopisemskih knjig bogatejši, da bi si življenje po egiptovski sužnosti lahko bolje predstavljali in po njem bolj hrepneli.

Rok Sekirnik

Zgodi se mi po tvoji besedi

*K*o sem odraščala, pri nas doma ni minil dan brez molitve angelo-vega češčenja. Priznam, da se mi kot otroku ni vedno ljubilo moliti in sem bila zelo vesela, če smo angelovo češčenje peli. Šele kasneje,

ko sem bila starejša, sem se začela zavedati pomena te molitve in kaj pravzaprav molimo. »Zgodi se mi po tvoji besedi« so besede, ki jih je izrekla Marija ob angelovem oznanjenju. Tudi mi bi morali verovati in zaupati Bogu, naj se zgodi,

tako kot On hoče.

Dostikrat se spomnim naše babice, ki nas je vse vsak dan izročala Mariji v varstvo. Po njenemu zgledu se tudi sama še danes v molitvi obračam na Marijo s priprošnjo, naj posreduje pri Jezusu. Verujem, da je naša zagovornica pred Bogom in naša pomočnica v vseh stvareh. In odkar sem sama mama, v njeno varstvo izročam tudi svoje otroke.

Marijino oznanjenje, znano tudi kot Gospodovo oznanjenje, je za nas kristjane prav poseben praznik, tako Jezusov kot tudi Marijin. Na ta dan praznujemo Marijino privolitev v Božji načrt, ki ji ga je sporočil nadangel Gabrijel, njeno privolitev, da postane Jezusova mati. Zato zagotovo ni naključje, da praznik Gospodovega oznanjenja praznujemo točno devet mesecev pred božičem.

V Sloveniji na ta praznik praznujemo tudi materinski dan. Na dan, ko je Marija spočela Jezusa, se spominjamo ljubezni vseh mater. Obenem je to priložnost za molitev in tudi za zahvalo našim staršem. Želim si, da nam Marija, Jezusova in naša mati, (p)ostane navdih, da ohranimo in utrdimo vero – še posebej v današnjem »koronskem« času, ko je pred nami polno neznank in negotovosti. Zato se z veseljem obračajmo na Marijo, da bomo tudi mi ne samo prepoznali Božjo voljo, ampak po njej tudi živeli.

Darja Furlan

Patris corde *Knjiga in čaj*

*G*otovo ste že slišali, da je papež Frančišek letošnje leto razglasil za leto sv. Jožefa. Ob tej priliki je napisal posebno apostolsko pismo Patris corde (Z očetovskim srcem). V njem je lik sv. Jožefa orisal prek njegovega očetovstva. Biti oče je posebno, a težko poslanstvo. To nalogo nam lahko pomaga uresničiti sv. Jožef s svojim zgledom. Marca, ko praznujemo tudi god sv. Jožefa, bomo zato prebirali pa-

peževno apostolsko pismo Patris corde. Slovenski prevod najdete na spletu.

Prebirajmo ga počasi, v molitvi, ob branju odlomkov iz Svetega pisma, ki so navedeni v besedilu. Premišljajmo o pomenu poslanstva. Jožefa za današnji čas, ko je lik očeta postal tako odsoten in nejasen. Učimo se od njega ljubezni, starševstva in zvestobe.

Zdenka Sušec

OBIŠČITE NAŠO SPLETNO STRAN

www.ljubljana-sveti-kriz.si

ŽUPNIJA LJUBLJANA SVETI KRIŽ

Na Žalah 2, 1000 Ljubljana

01 437 22 03

ljublana-sveti-kriz@rkc.si

ODGOVARJA: Peter Možina

UREDNIŠTVO: Helena Reberc

LEKTORIRANJE: Marta Anžlovar

FOTOGRAFIJA: splet

URNIK SVETIH MAŠ

NEDELJE: 8.00 in 10.00

Tomačevo: 8.00

DELAVNIKI: 7.30 in 19.00

SOBOTE: 19.00

SPOVEDOVANJE:

NEDELJE: 9.30 – 10.00 in 11.00 – 11.30

DELAVNIKI: 18.30 – 19.00

SOBOTE: 18.30 – 19.00

Jožefova sreča ni v logiki žrtvovanja sebe, ampak v darovanju sebe. V tem možu nikdar ne zaznamo razočaranja, ampak samo zaupanje. Njegov vztrajni molk se ne pogloblja v pritožbe, ampak vedno v konkretna dejanja zaupanja. Svet potrebuje očete, odklanja gospodarje, odklanja torej tiste, ki hočejo posedovati drugega, da bi zapolnili svojo praznino; odklanja tiste, ki avtoriteto zamenjujejo z avtoritarnostjo, služenje s servilnostjo, soočenje z zatiranjem, dobrodelnost s socialnim skrbstvom, silo z razdejanjem. Vsaka resnična poklicanost se rodi iz darovanja sebe, ki pomeni dozorevanje preproste žrtve.

(Z očetovskim srcem, papež Francišek)